

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

Ruokatuotannon tavoitteina kannattavuus ja reiluus koko arvoketjussa ovat hyviä ja keskeisiä tekijöitä strategiassa. Suomalaisen alkutuotannon kannattavuus kaipaa nykyistä tasapuolisempaa rakennetta tulonjaossa, mikä on hyvin huomioitu strategialuonnoksessa. Ruokaviennin kasvaessa ja monipuolistuessa on entistä tärkeämpää edellä mainittu tavoitteena alkutuottajien aseman vahvistuminen. Luonnoksesta ei kuitenkaan selviä suoraan, millä keinoilla tämä tulee tapahtumaan käytännössä.

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

Hyvä huomio.

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Ok.

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

Hyvä huomio.

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

Hyvä huomio.

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

Hyvä havainto.

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Ruokatuotannon varmistaminen on tärkeä osa kansallista huoltovarmuutta, varsinkin tilanteessa, jossa ulkomaankauppa ja elintarviketuonti ovat rajoitettuja tai kokonaan estyneet. Ruokatuotannon huoltovarmuutta voidaan tukea myös rajoitetulta osin metsästyksellä ja riistakantojen kestäväällä hoidolla. Suomessa on noin 300 000 metsästäjää, joiden avulla voidaan turvata osa kansallisesta ruokatuotannosta riistaliha- ja tuotteen avulla. Metsästäjien merkitys ruokahuollon turvaamisessa sekä omavaraistalouden täydentäjinä voi olla alueellisesti huomattava.

Metsästyseuroilla on lisäksi merkittävä määrä lahtivajoja, joita voidaan käyttää ja käytetään paitsi riistan käsittelyyn, myös kotieläinten lihan käsittelyyn. Lahtivajoilla on myös merkitystä poikkeusoloissa, jos on logistiikkaongelmia viedä kotieläimiä teurastamoille tai jos tapahtuu jotakin muuta kontrolloimatonta, mikä vaikuttaa teurastamojen toimintaa. Metsästäjillä on lihankäsittelytaitoja, joita voidaan tarvittaessa hyödyntää kotieläintiloilla.

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

Metsästäjillä on merkittävä vaikutus, kun pyritään pitämään Suomi vapaana ASF-taudista eli afrikkalaisesta sikarutosta. Metsästäjien vapaaehtoinen työ villisikakantojen kurissa pitämiseksi vähentää merkittävästi ASF-taudin riskiä Suomessa. ASF on levinnyt monissa Euroopan valtioissa (kuten Virossa) villisioista sikaloihin ja aiheuttanut merkittävää haittaa paikalliselle sianlihan tuotannolle.

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

Ok.

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

Hyvä havainto.

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

Luonnon kantokyvyn seuranta on tehtävä jatkuvasti ja systemaattisesti. Metsästettävän ravinnon osalta voidaan todeta seuraavaa. Riistaeläin- ja kotieläin metsästysajajat, rauhoitusajajat sekä erilaiset lupakiintiöt ja niiden valvonta varmistavat niin normaali- kuin poikkeusoloissakin, että luonnon

kantokyky huomioidaan kaikissa olosuhteissa siten, ettei riistan yliverotusta tapahdu. Kansallisesti päätetyllä järkevästi harkitulla kannanhoidollisella metsästyksellä turvataan lajien elinvoimaisuus tulevaisuudessakin. On myös muistettava, että ruokatuotannon kannalta haitalliset vieraslajien sääntely on osittain myös metsästäjien vastuulla.

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havainnot

Hyvä huomio.

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havainnot

Hyvä tavoite.

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havainnot

Ok.

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havainnot strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Metsästyksen avulla voidaan rikastaa ruokakulttuuria, ja riistaliha sopii vähärasvaisena vaihtoehtona erinomaisesti ravintoympyrään hyvinvointia edistäväksi vaihtoehdoksi. Riistalihan päätyminen ruokapöytään on ekologisesti kestävä. Metsästyksellä myös lisää itsessään hyvinvointia sitä harrastavien keskuudessa. Tämän voisi huomioida mahdollisuuksien mukaan strategiassa.

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havainnot

Ok.

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havainnot

Ok.

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havainnot

Ok.

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

Ok.

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

Ok.

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Metsästys myös tukee harrasteena esimerkiksi nuorisotyötä, liikuntaharrastusta, riistan- ja luonnonhoitoa, luonnonsuojelua, pelastustoimintaa sekä maanpuolustusta, mikä on eduksi, kun kansallisen ruokastrategian yhtenä tavoitteena on luoda liittymäpintoja muihin kansainvälisiin ja kansallisiin tavoitteisiin sekä ohjelmiin.

Palokangas Juha
Suomen Metsästäjäliitto ry